

KIV/BSS - zadání semestrální práce

Martin Úbl

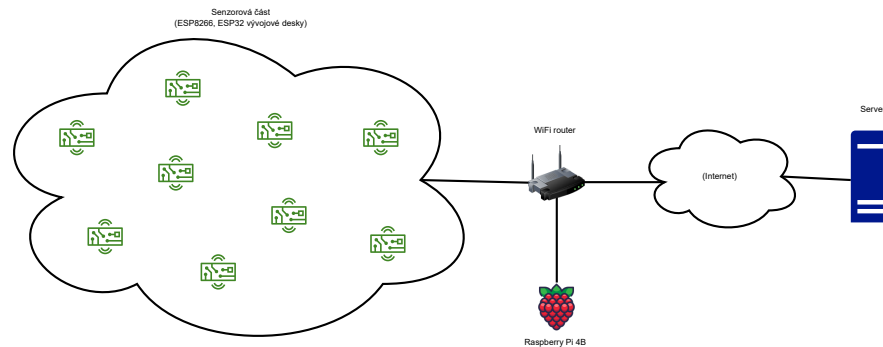
2022/23

Tento dokument shrnuje zadání semestrální práce pro akademický rok 2022/23. Dokument obsahuje téma popsané tak, aby se bylo možné v určitých aspektech odchýlit, obzvláště pokud to implementace nebo situace vyžaduje. V dokumentu jsou však zvýrazněny pomocí symbolu **▲** sekce povinné, které se v realizaci zadání musí objevit v požadované podobě.

1 Rámec

Síť se skládá ze třech integrálních částí:

1. sensorová část (Wireless Sensor Network, WSN)
2. okrajová část (Edge)
3. vnější část, Internetová (Cloud)

Obrázek 1: Schéma sítě

Senzorová část

V sensorové části se nachází heterogenní množina komunikujících sensorových uzlů (*mote*), které jsou vybaveny určitou sadou senzorů, rádiovým modulem a baterií. Úkolem této části je:

1. sbírat heterogenní množinu dat – teplota, vlhkost vzduchu, úroveň osvětlení, kvalita ovzduší, ...
2. detekovat události – otřes, výpadky, ...
3. a další

V této části jsou kladeny vysoké nároky na minimalizaci spotřeby elektrické energie.

Okrajová část

Okrajová část (Edge) je taková část řešení, která obsahuje zařízení s *neomezeným* přísunem elektrické energie a nemusí tak nutně dbát na minimalizaci spotřeby. Obsahuje typicky prvky jako je směrovač, Edge computing uzly a jiné.

Úkolem této části je:

1. překlenovat senzorovou část a „vnější“ síť (např. Internet)
2. řídit senzorovou síť
3. filtrovat data
4. předzpracovávat data před jejich odesláním do cloudu
5. odesílat data do cloudového úložiště

1.1 Vnější část

Vnější část, nebo také část Internetová je taková část, která má teoreticky neomezený přístup elektrické energie, vysoký výkon a vysokokapacitní úložiště. Předpokládáme tedy, že všechna data, která opustí senzorovou, resp. okrajovou část, skončí právě zde. Tady se typicky data ukládají do vybraného druhu databáze, analyzují se, a front-endová část se pak stará o vizualizaci. Volitelně pak může být napojena na systém upozornění, který varuje při vzniku kritické události. Dále umožňuje v omezené míře komunikovat se senzorovou částí pro on-demand měření.

Úkolem této části tedy je:

1. přijímat a ukládat data
2. vizualizovat data
3. analyzovat data pokročilými algoritmy (AI, ML, počítačové vidění, ... dle druhu a dle aplikace)

2 Zadání

Navrhněte a implementujte takové řešení, které pomocí množiny senzorových uzlů bude provádět v rozumné míře měření vybraných neelektrických veličin a postará se o jejich propagaci sítí až do serveru v Internetu.

▲ Vaše řešení bude obsahovat jak senzorovou, okrajovou, tak vnější část sítě. Vytvoříte tedy:

1. firmware pro sensorové uzly
2. protokolový zásobník pro sensorovou část
3. aplikaci pro okrajový uzel
4. serverového daemona pro server ve vnější síti, který bude data přijímat a ukládat
5. vizualizaci nasbíraných dat jednoduchou formou

▲ Mezi měřeními a analyzovanými veličinami bude:

- teplota vzduchu
- vlhkost vzduchu
- úroveň osvětlení

▲ Dále bude možné detekovat následující události:

- vadný senzor nebo uzel
- vybitá baterie (resp. baterie se brzy vybije)
- krádež sensorového uzlu

2.1 Sensorová část

Firmware sensorického uzlu se pokuste navrhnout tak, aby bylo možné modulárně rozšiřovat množinu měřených veličin. Implikuje to tedy návrh a implementaci jakéhosi frameworku, který bude na aplikační vrstvě shraňovat data a jednotnou, definovanou formou je odesílat dál.

▲ Počítejte s tím, že každý uzel vidí jen omezenou množinu jiných uzlů (vždy však alespoň jeden sousední, ne nutně okrajový). Navrhněte proto linkový protokol pro objevování a evidenci sousedních uzlů. Tento protokol bude umožňovat dynamické přidávání uzlů – nestačí tedy, když se na začátku inicializuje s aktuálním stavem sítě.

Linkový protokol je první zastávka při řešení spotřeby elektrické energie. Dbejte při návrhu důraz na minimalizaci spotřeby bez větší újmy na efektivitě přenosu.

▲ Omezená viditelnost uzlů implikuje i existenci síťového protokolu. Implementujte způsob, jakým bude možné směřovat data od sensorového uzlu do okrajové části s co možná nejmenším množstvím přeskoků. Volitelně využijte kromě počtu přeskoků i jiné dostupné údaje – např. sílu signálu, odezvu, případně pokud se rozhodnete uzly dle nějakého klíče uspořádat (např. hierarchicky), tak i toto uspořádání.

2.2 Okrajová část

▲ V okrajové části implementujte daemona pro poskytnuté zařízení, který bude přijímat data ze sensorické části a posílat je do části vnější, již protokoly klasického TCP/IP zásobníku.

Můžete zpracovat i prvotní filtraci dat. Ta může spočívat v analýze jednotlivých datových proudů a detekci anomálií vybraným algoritmem. Jednoduchým příkladem detekce nežádoucích výkyvů může být např. spočítání změny teploty za určitý časový úsek, a pokud je tato změna větší, než by bylo reálně možné, půjde pravděpodobně o špatné měření, vadný senzor nebo jiný jev, který si zaslouží pozornost.

Vzhledem k tomu, že Edge computing je pojem, který v současnosti výrazně rezonuje ve světě IoT a sensorových sítí, tak se do jeho oblasti dostaly i různé algoritmy strojového učení a umělé inteligence. Pro detekci anomálií tak můžete zahrnout i vybrané technologie z této branže.

2.3 Vnější část

▲ Server ve vnější části nakonfigurujte tak, aby byl schopen přijímat data z okrajových uzlů již standardními protokoly – nabízí se využít klasický TCP/IP zásobník a například protokol MQTT, který je rovněž standardem.

▲ Na serveru umožněte ukládání dat do vybrané databáze, která je vhodná pro tento účel. V základu to může být klidně DBMS MySQL, PostgreSQL a jiné, ovšem existují určitě vhodnější alternativy pro ukládání časových řad.

▲ Server rovněž vybavte způsobem, jak data vizualizovat. Použijte již hotová řešení, jako je např. Grafana. Umožněte vizualizovat data ve standardní podobě jako časovou řadu, ale i formou přehledu (např. denní a týdenní průměr a tak podobně).

Opět můžete volitelně implementovat i algoritmy pokročilejšího rázu – nabízí se například stahování dat z veřejných zdrojů a hledání korelace. V této oblasti můžete být libovolně kreativní, dbejte ale na to, aby výsledek byl prakticky použitelný a nešlo o nucenou featuru.

Příkladem může být například hledání korelace mezi naměřenými teplotami a vlhkostmi ovzduší s počasím v dané oblasti.

2.4 Dotazování

▲ Důležitou vlastností sensorových sítí je i sběr dat on-demand, tedy na vyžádání. Implementujte proto tedy způsob, jakým se ze serveru dotázat celé sensorové sítě na nějakou agregovanou množinu dat. K tomuto využijte okrajový uzel, který bude požadavek přijímat a sensorové uzly řídit.

Dotazem může být například „Kolik senzorů má teplotu vyšší než 20 stupňů?“, případně „Jaká je aktuální průměrná teplota?“.

3 Dokumentace

▲ Řešení důkladně zdokumentujte, a to jak z pohledu síťových protokolů, tak implementačních aspektů. Pro formalizaci vlastních protokolů použijte některý ze standardních popisů (např. ASN.1). Součástí bude i programátorská dokumentace, mj. zahrnující postup překladač a nahrání software/firmware do cílového prostředí.

▲ Důležitou součástí dokumentace je měření. To bude zahrnovat:

- měření spotřeby el. energie v senzorických uzlech
- měření síťového provozu
- měření odezvy přes celý průměr sítě (od nejvzdálenějšího uzlu po server)

Naměřené hodnoty diskutujte a pokuste se odhadnout, jak dlouho bude na jedno nabití baterie senzorický uzel možné provozovat za průměrného využití sítě.

Důkladně popište i to, proč jsou výsledky takové, jaké jsou – tedy zda odpovídá měření tomu, co jste navrhli a implementovali.

4 Poznámky

K řešení můžete použít již dostupná řešení, avšak musíte jim detailně rozumět. Pokud použijete nějakou knihovnu pro realizaci konkrétního protokolu, očekává se, že budete protokolu rozumět a budete umět zdůvodnit tuto volbu včetně všech náležitostí relevantních k realizaci sensorové sítě.

Ideální by bylo, kdyby Vaše řešení bylo otestováno i v reálných podmínkách, tj., senzory bychom umístili např. do kanceláří a okrajový uzel na kraj sítě nebo do UC-326/327. Toto řešení by pak po dobu například jednoho týdne provádělo měření.

Vaše řešení budete prezentovat v celé míře na posledním cvičení. Detaily budou doplněny během semestru.